

želim vse dobro; zahvaljujem se Vam za naklonjenost, ki ste mi jo v dolгих letih poznanstva vselej izkazovali.

Jože Grasselli

Profesor Vidav, moj mentor

V jeseni leta 1961 sem kot prejemnik štipendije ustanove Alexandra von Humboldta odšel na strokovno izpopolnjevanje na univerzo v Heidelbergu. Mentor profesor G. Köthe je postal rektor in član francoske legije časti, zato sem si pridobil za mentorja mladega docenta H. G. Tillmana, ki ni bil še tako zaseden z raznimi dolžnostmi. Kmalu mi je dal temo za doktorat, neko daljnosežno posplošitev teorije Fourierove in Laplaceove transformacije v prostoru parov analitičnih funkcij na polravninah, ki so se mogle tolmačiti kot posplošitev pojma distribucij. Eno leto sem potreboval, da sem se naučil teorijo linearnih topoloških prostorov, teorijo mere, Fourierovo transformacijo in teorijo distribucij. Najzajetnejši kos so bili linearni topološki prostori, ki sem jih študiral iz korektur knjige G. Kötheja *Lineare topologische Räume*, ki je bila še v tisku. Po 4 semestrih študija na heidelberški univerzi sem se vrnil z napol dokončanim spisom, ki sem ga nameraval predložiti kot doktorsko delo. Ker je moj mentor odšel v Ameriko, sem prosil profesorja Ivana Vidava za mentorstvo. Takoj je mentorstvo prevzel. Vprašal sem ga, ali je mogoče dokazati neki posplošeni primer principa maksimuma za analitične funkcije v polravninah. Kot pogosto je rekel, da o tem nič ne ve, naslednjega dne pa mi je prinesel lep, duhovit dokaz, ki je v delu pomenil kompletnost nekega prostora, induktivne limite Banachovih prostorov parov analitičnih funkcij. Prav tako mi je pomagal pri dokazu, da je Fourierova transformacija, definirana na tem prostoru, bijektivna preslikava.

Profesorja Vidava imam kot mentorja v najboljšem spominu: vedno je bil na voljo za pomoč, vljuden kot gospod stare šole, ki je že skoraj izumrla, prijazen in poln vzpodbud.

Pozneje, ko sem z njim sodeloval pri študiju transportne enačbe na osnovi teorije polgrup operatorjev v nereflaktivnih prostorih, kot sta prostor L^1 in prostor mer, sem bil deležen njegove prav tako tehtne in ljubeznive pomoči. Za vse to in še za marsikaj ga občudujem in sem mu globoko hvaležen. Imel sem srečo delati in učiti se pri takem matematičnem velikanu.

Anton Suhadolc

Mentor generacijam matematikov

Profesor Ivan Vidav mi je bil učitelj v najširšem pomenu besede. Ko sem se leta 1953 vpisal na študij matematike, je bil Ivan Vidav pri svojih 35 letih že izredni profesor. Za prvi letnik je imel samo 2 uri na teden tako

imenovani proseminar, to so bile vaje, toda za nas daleč najvažnejši predmet. Pri tem smo ne glede na predavanja iz matematike I, pri katerih sta se menjavala profesorja Plemelj in Vakselj, spoznavali osnove infinitezimalnega računa, pomembnost eksaktnega matematičnega izražanja in še nekaj več. Pri tem predmetu je profesor Vidav spoznaval nas, študente, in si po naših nastopih pred tablo ustvaril mnenje, ali bomo sposobni za nadaljevanje študija. On je bil namreč tisti, pri katerem smo delali izpit iz matematike I, ki je bil edini pogoj za vpis v drugi letnik. Osip je bil tedaj in še mnogo nadaljnjih let približno 50 %. Po uspešno opravljenem izbirnem izpitu je bilo nadaljevanje študija matematike lažje. V naslednjih treh letnikih je bil študij matematičnih predmetov ciklični. Naša generacija je pri Vidavu poslušala uvod v infinitezimalni račun, analitično in projektivno geometrijo in diferencialno geometrijo, pri profesorju Josipu Plemlju pa teorijo analitičnih funkcij, algebro in teorijo števil ter diferencialne enačbe.

Že kot študenta me je profesor Vidav začel pripravljati za asistentsko službo. V tretjem letniku me je vzpodbudil, da sem Obzorniku za matematiko in fiziko poslal rešitve nekaj nalog in tudi prvi resnejši članek za to revijo. Pri tem me je potrpežljivo učil abecede strokovnega pisanja. Takoj po diplomi leta 1957 mi je dal temo za študentsko Prešernovo nagrado. Njegovo mentorstvo je bilo pri tem prvem poskusu raziskovalnega dela odločilno za nadaljevanje moje kariere.

Po odsluženju vojaškega roka leta 1959 me je profesor Vidav povabil za asistenta. Takrat je namreč prvič začel predavati višjo matematiko tudi matematikom, pa še fizikom, kemikom in gradbenikom. Pri vodenju vaj po njegovih izvrstnih predavanjih, ki sem jih z užitkom tudi poslušal, sem pridobil prve pedagoške izkušnje. Njegova predavanja so bila tako imenitna, da sem si jih vzel za vzor. Odlikovala so se z idealno mero matematične strogosti in nazornosti. Pri vajah za matematike sva sodelovala. Jaz sem pred vajami predlagal nekaj nalog, on pa je izbral popolnoma drugačne. Enkrat na teden je vodil vaje sam, jaz pa sem poslušal, enkrat na teden pa sem po njegovem zgledu vodil vaje samostojno. Druge skupine vaj za fizike, kemike in gradbenike sem vodil sam. Na podoben način sva sodelovala tudi naslednje leto pri matematiki II. V teh dveh letih me je profesor Vidav začel vzpodbujati k samostojnemu raziskovalnemu delu, rezultat sta bila dva znanstvena članka iz funkcionalne analize, s katero se je začel Vidav intenzivno ukvarjati. Njegovo mentorstvo je bilo zelo nesebično, saj pri teh člankih ni želel biti soavtor.

Usoda pa ni hotela, da bi se najino sodelovanje na področju funkcionalne analize nadaljevalo, kar bi nedvomno rezultiralo v doktoratu. Izkoristil sem namreč priložnost za strokovno izpopolnjevanje na Danskem, kjer sem si izbral za področje numerično analizo. Takrat je bila ustanovljena pri nas nova smer Tehnična matematika in numerična analiza je bila glavni nov predmet na tej smeri. Po vrnitvi iz Danske sem postal predavatelj in sem prevzel

predavanja numeričnih predmetov. Z znanstvenim delom na področju numerične analize sem se intenzivneje začel ukvarjati po izpopolnjevanju v Veliki Britaniji in po stikih s profesorjem Wilkinsonom. Pri tem sem dobil idejo za temo doktorske disertacije, ki sem jo prijavil kar v Ljubljani. Profesor Vidav je nesebično prevzel mentorstvo pri doktoratu, za kar sem mu zelo hvaležen. Upam, da mu za to ni žal, saj je bil moj glavni rezultat v disertaciji še več kot 30 let citiran v literaturi. Najino strokovno sodelovanje pozneje ni bilo več pogosto, vendar moram poudariti, da sem, kadarkoli sem se obrnil nanj s problemom, vedno dobil koristen nasvet, saj je s svojim znanjem in razgledanostjo videl tisto, kar je bilo meni prikrito.

Poleg stroke sva s profesorjem Vidavom sodelovala tudi pri drugih, manj zanimivih, a za matematiko pri nas celo pomembnejših zadevah. Bil je dolgoletni predstojnik Oddelka za matematiko, jaz pa sem opravljal manj pomembne funkcije. Kadarkoli sem dobil kako idejo, kaj bi se dalo pri nas izboljšati, sem šel k njemu na razgovor. Takoj sem izvedel, ali je ideja primerna za uresničitev ali ne. Ni mu bilo treba ničesar pojasnjevati, že izraz na obrazu mi je povedal vse. Na to obdobje tesnega sodelovanja imam zelo lepe spomine in občutek, da sem prispeval k prijetnemu vzdušju na našem oddelku.

Nazadnje pa bi rad dodal še nekaj, kar govori o Vidavovem človeškem značaju. Poleg tega, da je bil mentor celim generacijam matematikov in da je vodil oddelek modro in umirjeno, je kot človek pravi velikan. Kadarkoli sem bil pri njem s kakim zasebnim problemom, sem vedno dobil pravi očetovski nasvet. Nikdar mi ni bilo žal, če sem se po njem ravnal. Čeprav sva sedaj oba upokojenca, sva ostala v stikih. Če se srečava na cesti ali pogovarjava po telefonu, vedno občutim isto. Profesor Vidav je še vedno tak, kot je bil, nezamenljiv, enkratni. Njegov um deluje brezhibno kot v najboljših letih. Kljub visoki starosti je še vedno matematično aktiven. Zdaj se ukvarja s težkimi problemi iz teorije števil.

Zvonimir Bohte

O mojem matematičnem očetu

V začetku poletja 1971 sem v Zagrebu magistriral in potem prišel k profesorju Vidavu z željo, da mi da kakšno temo za doktorsko nalogo. Povedal mi je, da je o neki temi že premišljeval. Razložil mi je, da za analitične funkcije z vrednostmi v normiranem prostoru v splošnem ne velja strogi princip maksima, torej je za tako funkcijo f na odprti povezani množici D v kompleksni ravnini funkcija $z \mapsto \|f(z)\|$ lahko konstantna, ne da bi bila pri tem funkcija f sama konstanta. Predlagal mi je, da bi študiral ta problem. Problema sem se lotil že pred poletnimi počitnicami in nadaljeval v jeseni. Vsak teden sem za kake pol ure prišel k profesorju, mu poročal o napredku in poslušal